

Його розширення/ розбудова можлива при залученні фінансування як з боку держави, так і з боку приватних інвесторів/ венчурних фондів/ ТНК. Також можливе залучення спеціалістів з галузей, які суміжно працюють з ІТ-сектором.

Джерела:

1. Audretsch, David and Maryann Feldman. 2004. "Knowledge Spillovers and the Geography of Innovation." In J. Vernon Henderson and Jacques-Francois Thisse, eds., *Handbook of Regional and Urban Economics*, vol. 4. Amsterdam: Elsevier.
2. Портер М. Международная конкуренция. - М., Международные отношения, 1993.
3. <http://innovations.com.ua/ua/interview/op-manage/19480/for-fouks-vilyams-rozvitok-klasteriv-mozhe-stati-klyuchovim-elementom-u-pobudovi-novoji-ukrajinskoji-ekonomiki>

Герасимчук Н. В.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,
студентка 2-го року навчання магістерської програми
«Економічна теорія»

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ОСВІТУ В УКРАЇНІ

У сьогоденному соціально-економічному середовищі інновації визнано ключовим рушієм економічного зростання. Країни, котрі наразі входять до переліку найбільш успішних та заможних у світі, позиціонують себе орієнтованими на реалізацію інноваційно-технологічного типу розвитку. Натомість, не може викликати сумнівів той факт, що необхідною передумовою та визначальним чинником ефективного впровадження інновацій у будь-яку сферу суспільного буття є наявність у країні ґрунтового освітнього та наукового потенціалу. Відтак, знання в сучасному світі є ключовим нематеріальним активом, здатним вплинути на підвищення конкурентоспроможності держав, а інститут освіти – основний канал передачі знань – системою, котрій належить засаднича роль у забезпеченні зростання національних економік.

Очевидністю стає той факт, що для того, аби освіта була спроможною створювати підвалини для інноваційного розвитку та відповідати на його запити та виклики, вона сама повинна переслідувати мету свого постійного вдосконалення. Саме тому кожній державі, націленій на економічне зростання, в основу котрого покладено інноваційну модель розвитку, важливо безперервно та послідовно впроваджувати інновації безпосередньо у освітню систему.

На думку Сірого Є. В., в основу інноваційного розвитку освіти повинні бути закладені шість основоположних принципів: принцип проектування інноваційного розвитку, принцип випереджаючого розвитку освіти, принцип стратегічного інвестування, принцип відвертості освіти і суспільної участі, принцип інноваційності освітнього середовища, принцип безперервності освіти [2]. Проте Україна, незважаючи на володіння унікальним освітнім та науковим потенціалом, наявність талановитих вчених та дослідників, а також у минулому потужних освітніх та науково-дослідних інститутів, демонструє нездатність поставити систему освіти та, як наслідок, інші сфери економіки на рейки інноваційного розвитку. Жоден із зазначених принципів інноваційного розвитку освіти наразі не реалізується повною мірою в Україні.

Насамперед в Україні існують проблеми із слідуванням принципу проектування інноваційного розвитку, відповідно до котрого країна має постійно розробляти та реалізовувати проекти, спрямовані на майбутній довготривалий інноваційний розвиток освіти. Варто відзначити, що на сьогодні існує досить об'ємна база законодавчих та нормативних документів, котрі регламентують здійснення інноваційної діяльності у освіті в Україні. Зокрема, у Положенні Міністерства освіти і науки «Про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності», котре було зареєстровано ще у 2000-му р. та

неодноразово змінювалось впродовж останніх років, визначено поняття освітніх інновацій та інноваційної освітньої діяльності, прописано особливості розроблення освітніх інновацій та їх використання [3]. Проте цей документ, як і переважна більшість інших нормативно-правових актів, носить швидше декларативний характер і не пропонує, насправді, жодних радикальних та революційних нововведень у систему національної освіти.

Значні недопрацювання Україна має і з виконанням принципу випереджаючого розвитку освіти, котрий декларує потребу мобільності системи освіти та її здатності готувати адекватну кількість необхідних в конкретних економічних реаліях наукових та робітничих кадрів. Згідно з висновками Національної академії наук України, представленими у національній доповіді «Інноваційна Україна 2020», однією із найбільш нагальних проблем освітньої системи України є проблема невідповідності потребам інноваційної економіки, а також вимогам роботодавців структури підготовки кадрів. Зокрема, більшість абітурієнтів виявляють бажання на отримання так званих престижних професій, до числа яких належить «Економіка, комерція та підприємництво» та «Право». В той же час, інженерні, технічні та наукові спеціальності, котрим належить чи не найважливіша роль у процесі побудови інноваційної економіки, користуються серед молоді України значно нижчим попитом [1]. Дана проблема, насамперед, обумовлена неконструктивними діями держави, котра створює державне замовлення на надання освіти за відповідними напрямками, а також демотивує українців до інноваційної праці шляхом заниження рівня матеріальної винагороди за неї. Відповідно, в даному розрізі можна стверджувати і про невиконання державою принципу стратегічного інвестування.

Україні поки що не вдається дотримувати також і принципи суспільної участі у розвитку освіти, інноваційності освітнього середовища та безперервності освіти. Через брак дієвих цільових державних програм інноваційного розвитку освіти, якісної інноваційної інфраструктури, котра б могла забезпечувати ефективну співпрацю освітньої системи, держави та бізнесу, а також відсутність прозорих та сприятливих умов ведення підприємницької діяльності в Україні, котрі могли б стимулювати бізнес до співпраці з університетами, впровадження інновацій у освіту в Україні відбувається неприпустимо повільними темпами та не у достатній відповідності принципам інноваційного розвитку освіти.

Основною причиною таких негативних тенденцій є відсутність глибинного розуміння важливості категорії «інновація» теперішніми українськими державотворцями, а також брак їх волі провадити системні, основоположні та комплексні зміни у сфері освіти та у інших галузях господарства. Допоки українські чиновники, як, утім, і все українське суспільство, не дійде до розуміння необхідності впровадження інновацій у освітній процес та у інші царини життя, не розробить ефективну стратегію інноваційного розвитку країни та не почне впроваджувати її у життя, українська освіта не зможе стати чинником зростання національної економіки.

Список використаних джерел:

1. Інноваційна Україна 2020 : національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця та ін. ; НАН України. — К., 2015. — 336 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2015/07/Інноваційна-Україна-2020++.pdf>. Назва з екрану.
2. Сірий Є. В. Інноваційний розвиток освіти в Україні: розгортання проблеми та засадницькі орієнтири / Є. В. Сірий // Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки: Збірник наукових праць. — 2010. — С. 65-77.
3. Наказ МОН України № 522 «Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» від 07.11.2000. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0946-00>. Назва з екрану.